

Riddarhuset den 7 december 1865.

Aldrig har väl denna minnesdiga plats bevitnat mera uppriktiga glädjeytringar af svenska medborgare ur alla klasser, ytrade i leverop, omfamningar, handtryckningar, o. s. v., än just denna dag och stund, då ridderskapet och adelns storartade utslag blef bekant — den bjerta motsatsen till de hemska känslor, som på samma plats för 55 år sedan gäfvö sig luft, när den olycklige adlige aristokraten der mördades och hans lik söndertrampades af folkhoppen.

Det är denna glädjescen en af våra tecknare velat framställa. Vi tänka dervid på Thorilds ord:

Detta grundlag är af Gud:
Allt du har af alla.
Endast enligt detta bud
Vägar du befälla.
Alla, det är hvar och en:
Stater annars blir ett sken,
Som väl kan förblända,
Men på allt gör ända.

Så stå upp, du hjerteslägt,
Upp utur din dvala!
Du har världen fordom väckt —
Folken om dig tala.
Ära, vakna i hvar man,
Ära, stortänkt, mild och sann!
Patriot, din lära
Väcke hvars mans ära!

Pilgrimsfärderna till Mekka.

Upphovet till den nu härjande kolerafarsoten.

Det torde ej vara utan intresse för våra läsare att erhålla några detaljer öfver den muhamedanska religionens ceremonier, vid en tidpunkt då Frankrike ställt sig i spetsen för en europeisk kongress, hvars ändamål är att uttänka medel till pilgrimernas förhindrande att föra med sig den fruktansvärda farsot, hvilken nu åter hemsöker en del af Europa.

Man vet att pilgrimsfärderna till Mekka är en obligatorisk akt för alla muhamedaner. Den trogne måste åtminstone en gång i sitt lif besöka den heliga staden. Det fins dock några tillfällen, då man kan låta representera sig; men representantens resa är underkastad stora och svåra formaliteter, och man måste vara mycket rik för att kunna utlägga de summor, som detta försoningssätt kräver. En oräknelig människomassa sätter sig också årligen i rörelse från Asiens och Afrikas alla punkter, riktande kosan åt samma håll.

Då man antager pilgrimerna uppgå till 300,000, uppskattar man dem till ett antal vida under verkligheten. Enligt den muhamedanska tron äro de aldrig färre än 70,000, emedan detta är det i himlens dekret stadfastade antalet, hvilket, om det ej är fullt, på ett underbart och osynligt sätt ersättes af englar.

Två hufvudkolonner och två stora centrer förena pilgrimerna. Den första kolonnen bildas i Kairo, samlande Mogrebs alla stammar, d. v. s. Marokkos, Algeriens, Tunis' och hela Saharas ända till Nubien. Den andra utgår från Stambul och gör halt i Damaskus, der alla från Asien kommande kolonner sluta sig till densamma.

Karavanen från Kairo har en aldeles egen prägel. Afrikas sällsammaste och vildaste typer sammanträffa der med Algeriens till tre fjerdedelar civiliserade, öfver sina franska pass helt stolta araber.

Under flera dagar före afresan från Kairo samlas sig pilgrimerna om aftonen utanför sina herbergen för att åhöra religiösa tal, efterföljda af en *zikr*, ett slags klagande kör, som pilgrimerna sjunga, ihopkrupna på marken.

Kairo och Stambul dela sig emellan äran att årligen gifva Mekkas heliga hus, *Kaaba*, en »slöja». Denna slöja utgöres af en omätlig matta af svart moiré, beräknad att fästas vid Kaabas fyra sidor. Denna matta är på längden och bredden sönderdelad af ett bredt guldband, broderadt med arabiska bokstäfver, och föres till sin bestämmelseort ihoplindad och inlagd i en paviljong af sammet och guld, hvilken paviljong är placerad på en rikt utstyrd kamel. Detta är *mahmal*. Hela karavanen följer denna trofé, framför hvilken rider *Emir-el-Hadj*, pilgrimernas furste. Hans svit utgöres af alla moskéernas imåmer. Vice-konungens officerare kasta, sittande till häst, guldstycken till hopen, och under en bullersam musik sätter sig kolonnen i rörelse och gör halt i Suez, dess första station.

Sultanen har emellertid i Scutari bevistat en likadan ceremoni. *Suré-Emini*, som blifvit beordrad att åtfölja sin herskares skänker, sätter sig i spetsen för tåget. I Damas förenar sig paschan med karavanen, äfvensom *Emir-el-Hadj*, och den uppnår slutligen Mekka, efter att under hela vägen ha blifvit ökad af flere tillstötande karavaner.

Dessa valfärder äro ej utan fara. De okufvade araberna, hvilka ej ha mera lagar än religion, oro ofta kolonnerna. Öcknens stormar begrava också i sina sandhvirflar många pilgrimer, och en mängd duka under för sjukdomar, mattighet och hunger. En väg af lik, sönderslitna af vilda djur, och afgnagna benknötar utvisar därför för de nya karavanerna hvar de förre gått fram. Det hela är ett slags benhus, hvarom man ej kan göra sig någon föreställning. Kamperingarne bredvid de snart uttorkade källorna lemna äfven sin kontingent af trogne, hvilka uppnått himlen utan att ha passerat genom Mekka.

Ändtligen får man den heliga staden i sigte. Pilgrimerna måste nu aftaga de kläder, de hittills burit, och i stället ikläda sig *ihram*, ett slags hvit ylledräkt utan söm. Hvarje hufvudbetäckning, äfvensom skorna, aftages. De sjuklige kunna dock på sina fötter få ha ett slags skodon, *nalerin* kallade, betäckande blott en del af tåspetsarne och hälen. Vid den heliga stadens portar måste de dock aftaga sig dem.

Pilgrimens första pligt, då han ankommer till Mekka, han må anlända dit hvilken tid som helst, är att begifva sig till »Kaaba».

Det heliga huset Kaaba är ett fyrkantigt tempel bygd af sten. Dess tak är platt och betäckt med silfverplåtar, och en väldig ränna af guld förer derifrån regnvattnet. Man kommer in i dess port, hvilken ligger högt öfver marken, endast med tillhjälp af en stege. Den svarta »slöjan» sättes omkring det heliga huset och uppfästes liksom ett draperi, så att man kan se den nedra delen af byggnaden, äfvensom den i ena hörnet placerade *svarta stenen*.

Denna sten är i hög grad vördad. Det sägs att, då Adam passerade genom Neumemdalen, han hejdades af engeln Gabriel, hvilken vidrörde hans axel, hvarur genast utgick en legion andar: det var hans efterkommande, hela människosläktet. Andarne uppstälde sig på båda sidor om honom och delade sig i två afdelningar, den ena bestämd att bekänna sig till islamismen och den andra till derifrån skilda religioner. Då visade sig Herren för dem i ett moln och frågade dem om han ej var deras gud. »Aioua, Bey!» svarade alla med en mun, hvaraf de lärde slutat att alla födas muselmän. Denna bekännelse kallades »förbundet», och Gud graverade den på en svart sten, hvilken Adam sedan förde med sig, då han lemnade det jordiska paradiset. Denna svarta sten nedlades på berget Djebel-Coubeis, der den hittades af Abraham, Kaabas förste grundläggare. Engeln Gabriel befallde honom nemligen att åt den evige uppbygga ett fyrkantigt tempel och sätta den svarta stenen i ett af hörnen.

Detta tempel tjänade länge många generationer i deras dyrkan, men har sedan flera gånger blifvit förstördt genom krig, eldsvådor och öfversvämningar. Kort före Muhameds mission antändes det af en i Mekka boende kvinna, som brände rökelse. Invånarne uppbyggde det åter. När stenen skulle ditsättas, täflade fyra af de förnämsta höfdingarne om denna ära. För att bilägga osämjan beslöto de att öfverlemnna detta arbete åt den förste, som kom utför berget. Denne förste var den unge Muhamed. Han utbredde då sin kappa på marken, lade stenen på densamma och lät de fyra täflarne hålla i hvar sitt hörn, hvar efter han sjelf fastmurade den i väggen.

När Mekkas innevånare hade templet nära färdigt, strandade nära Djeddah ett portugisiskt fartyg, lastadt med materialier bestämda för uppbyggandet

Scen utanför Riddarhuset den 7 december 1865. Originalteckning af Konrad.

M. Sid. 16 Dec. 65